

Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví (Convention concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage)

<http://www.unesco.org/whc/nwhc/pages/home/pages/homepage.htm>

Úmluva byla podepsána v rámci UNESCO v Paříži dne 16. 11. 1972, v platnost vstoupila dne 17. 12. 1975. Depozitářem je generální tajemník UNESCO. ČSFR přistoupila k Úmluvě dne 15. 11. 1990 a závaznou se pro ni stala dnem 15. 2. 1991. Na základě sukcese je platná pro ČR. Text Úmluvy a oznámení o přístupu byly publikovány ve Sbírce zákonů č. 159/1991 Sb. Hlavním posláním Úmluvy je povinnost smluvního státu zabezpečit označení, ochranu, zachování a předávání kulturního a přírodního dědictví budoucím generacím. Stát to zajistí při maximálním využití svých vlastních zdrojů, případně s mezinárodní pomocí a spoluprací.
(Na praktické realizaci Úmluvy, jejímž gestorem je MZV, se podílí MK ČR společně s MŽP.)

159/1991 Sb. SDĚLENÍ federálního ministerstva zahraničních věcí

Federální ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že dne 16. listopadu 1972 byla v Paříži přijata Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví.

Listina o přijetí Úmluvy Českou a Slovenskou Federativní republikou byla uložena u depozitáře, generálního ředitele UNESCO, dne 15. listopadu 1990.

Úmluva vstoupila v platnost na základě svého článku 33 dnem 17. prosince 1975. Pro Českou a Slovenskou Federativní Republiku vstoupila Úmluva v platnost na základě téhož článku dnem 15. února 1991.

Český překlad Úmluvy se vyhláší současně.

ÚMLUVA o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví

Generální konference UNESCO, scházející se v Paříži ve dnech 17. října až 21. listopadu 1972 na svém sedmnáctém zasedání, majíc na paměti, že kulturnímu dědictví a přírodnímu dědictví ve stále větší míře hrozí zničení nejen v důsledku tradičních příčin rozkladu, ale i na základě měnících se sociálních a ekonomických podmínek, které situaci vyhrocují ještě hrozivějším jevy poškození či zničení;

berouc v úvahu, že ubývání či zničení kterékoliv položky kulturního nebo přírodního dědictví představuje nenahraditelné ochuzení dědictví všech národů světa;

berouc v úvahu, že ochrana tohoto dědictví na národní úrovni není často úplná kvůli rozsahu prostředků, jež vyžaduje, a kvůli nedostatečným ekonomickým, vědeckým a technickým zdrojům země, kde se vlastnictví, které má být chráněno, nachází;

připomínajíc, že Ústava Organizace stanovuje, že bude udržovat, zvětšovat a šířit znalosti zajišťováním ochrany světového dědictví a doporučováním nezbytných mezinárodních úmluv dotyčným národům;

berouc v úvahu, že stávající mezinárodní úmluvy, doporučení a rezoluce týkající se kulturního a přírodního vlastnictví ukazují, jaký význam má pro všechny národy světa ochránění tohoto jedinečného a nenahraditelného vlastnictví, a" náleží jakémukoliv národu;

berouc v úvahu, že části kulturního či přírodního dědictví mají výjimečný význam a z tohoto důvodu je třeba je zachovat jako součást světového dědictví lidstva jako celku;

berouc v úvahu, že vzhledem k objemu a závažnosti nových nebezpečí, jež ohrožují kulturní a přírodní dědictví, je povinností mezinárodního společenství jako celku účastnit se ochrany kulturního a přírodního dědictví výjimečně světově hodnoty tím, že bude poskytovat kolektivní pomoc, která, i když nebude nahrazovat opatření dotyčného státu, bude sloužit jako jeho účinné doplnění;

berouc v úvahu, že pro tento účel je nezbytné přijmout nová ustanovení formou úmluvy vytvářející účinný systém kolektivní ochrany kulturního a přírodního dědictví výjimečné světové hodnoty, organizovaný na stálém základě a v souladu s moderními vědeckými metodami;

rozhodnuvši, na svém šestnáctém zasedání, že tato otázka se stane předmětem mezinárodní úmluvy;

přijímá tohoto šestnáctého dne listopadu 1972 tuto Úmluvu.

I. Definice kulturního a přírodního dědictví

Článek 1

Pro účely této Úmluvy budou za "kulturní dědictví" považovány:

památníky:

architektonická díla, díla monumentálního sochařství a malířství, prvky či struktury archeologické povahy, nápisy, jeskynní obydlí a kombinace prvků, jež mají výjimečnou světovou hodnotu z hlediska dějin, umění či vědy;

skupiny budov:

skupiny oddělených či spojených budov, které mají z důvodu své architektury, stejnorodosti či umístění v krajině výjimečnou světovou hodnotu z hlediska dějin, umění či vědy;

lokality:

výtvořiny člověka či kombinovaná díla přírody a člověka a oblasti zahrnující místa archeologických nálezů mající výjimečnou světovou hodnotu z dějinného, estetického, etnologického či antropologického hlediska.

Článek 2

Pro účely této Úmluvy budou za "přírodní dědictví" považovány:

přírodní jevy tvořené fyzickými a biologickými útvary nebo skupinami takovýchto útvarů, jež mají výjimečnou světovou hodnotu z estetického či vědeckého hlediska;

geologické a fyziografické útvary a přesně vymezené oblasti, které tvoří místo přirozeného výskytu ohrožených druhů zvířat a rostlin výjimečné světové hodnoty z hlediska vědy či péče o zachování přírody;

přírodní lokality, či přesně vymezené přírodní oblasti světové hodnoty z hlediska vědy, péče o zachování přírody nebo přírodní krásy.

Článek 3

Je v působnosti každé smluvní strany, aby určila a vymezila vlastnictví nacházející se na jejím území v souladu s čl. 1 a 2.

II. Národní ochrana a mezinárodní ochraně kulturního a přírodního dědictví

Článek 4

Každý smluvní stát uznává, že v první řadě je jeho povinností zabezpečit označení, ochranu, zachování, prezentování a předávání budoucím generacím kulturního a přírodního dědictví uvedeného v čl. 1 a 2 a nacházejícího se na jeho území. Za tímto účelem učiní vše při maximálním využití svých vlastních zdrojů, a tam, kde je to vhodné, spolu s mezinárodní pomocí a spoluprací, zejména finanční, uměleckou, vědeckou a technickou, jakou bude moci obdržet.

Článek 5

Za účelem zajištění účinných a aktuálních opatření na ochranu, zachování a prezentování kulturního a přírodního dědictví nacházejícího se na území smluvního státu bude do té míry, jak to bude možné a odpovídající, usilovat:

- a) o přijetí všeobecné politiky zaměřené na posílení úlohy kulturního a přírodního dědictví v životě společností a začlenění ochrany tohoto dědictví do komplexních plánovacích programů;
- b) o vytvoření služeb na ochranu, zachování a prezentování kulturního a přírodního dědictví a příslušnými zaměstnanci, majících prostředky na výkon těchto funkcí, na svých územích tam, kde takové služby neexistují;
- c) o rozvinutí vědeckých a technických studií a výzkumu a o vypracování metod práce, se kterými bude stát schopen působit proti nebezpečím, která ohrožují jeho kulturní nebo národní dědictví;
- d) o přijetí odpovídajících právních, vědeckých, technických, administrativních a finančních opatření potřebných pro označení, ochranu, zachování, prezentování a obnovu tohoto dědictví; a
- e) o podporu při vytváření nebo rozvíjení národních či regionálních středisek pro školení v oblasti ochrany, zachování a prezentování kulturního a přírodního dědictví a o podporování vědeckého výzkumu v této oblasti.

Článek 6

1. Smluvní státy, plně respektující svrchovanost států, na jejichž území se nachází kulturní a přírodní dědictví zmíněné v čl. 1 a 2, a bez újmy vlastnickým právům určených vnitrostátním právním řádem uznávají, že takovéto dědictví tvoří světové dědictví, k jehož ochraně je povinností mezinárodního společenství spolupracovat jako celek.
2. Smluvní státy se zavazují, v souladu s ustanoveními této Úmluvy, že poskytnou svoji pomoc při určování, ochraně a zachování kulturního a přírodního dědictví uvedeného v odst. 2 a 4 čl. 11, pokud o toto státy, na jejichž území se dědictví nachází, požádají.
3. Každý smluvní stát se zavazuje, že nepodnikne jakákoliv svévolná opatření, jež by mohla přímo či nepřímo poškodit kulturní a přírodní dědictví zmíněné v čl. 1 a 2 nacházející se na území druhých smluvních států.

Článek 7

Pro účely této Úmluvy bude pod mezinárodní ochranou světového kulturního a přírodního dědictví chápáno vytvoření systému mezinárodní spolupráce a pomoci za účelem podpory smluvních států v jejich úsilí o zachování a určení tohoto dědictví.

III. Mezivládní výbor pro ochranu světového kulturního a přírodního dědictví

Článek 8

1. Tímto se v rámci UNESCO ustavuje Mezivládní výbor pro ochranu kulturního a přírodního dědictví výjimečné světové hodnoty, nazývaný "Výbor pro světové dědictví". Bude jej tvořit 15 smluvních států, které budou zvoleny smluvními státy, jež se sejdou k valnému shromáždění v průběhu řádného zasedání generální konference UNESCO. Počet států, členů Výboru, bude zvýšen na 21 od data řádného zasedání generální konference následujícího poté, co tato Úmluva vstoupí v platnost pro nejméně 40 států.
2. Volby členů Výboru zajistí spravedlivé zastoupení různých oblastí a kultur světa.
3. Zasedání Výboru se jako poradce může zúčastnit představitel Mezinárodního střediska pro studium zachování a obnovy kulturního vlastnictví (Římské středisko), představitel Mezinárodní rady pro památkovou péči (ICOMOS) a představitel Mezinárodního svazu pro ochranu přírody a přírodních zdrojů (IUCN), k nimž mohou dále přistoupit, na žádost smluvních států scházejících se na valném shromáždění v průběhu řádných zasedání generální konference UNESCO, představitelé ostatních mezivládních nebo nevládních organizací podobného zaměření.

Článek 9

1. Funkční období států - členů Výboru pro světové dědictví bude začínat koncem řádného zasedání generální konference, v jejímž průběhu budou zvoleny, a bude ukončeno do konce jejího třetího následného řádného zasedání.
2. Funkční období jedné třetiny členů určených při prvních volbách však bude ukončeno na konci prvního řádného zasedání generální konference následujícího po zasedání, na kterém byly zvoleni, a funkční období další třetiny členů určených v tutéž dobu bude ukončeno na konci druhého řádného zasedání generální konference následujícího po zasedání, na kterém byli zvoleni. Jména těchto členů budou určena losem předsedou generální konference UNESCO po prvních volbách.

3. Státy - členové Výboru vyberou jako své představitele osoby kvalifikované v oblasti kulturního či přírodního dědictví.

Článek 10

1. Výbor pro světové dědictví přijme svůj jednací řád.

2. Výbor může kdykoliv pozvat k účasti na svém zasedání za účelem konzultace k jednotlivým otázkám veřejné či soukromé organizace nebo jednotlivce.

Článek 11

1. Každý smluvní stát předloží, pokud to bude možné, Výboru pro světové dědictví soupis vlastnictví tvořícího součást kulturního a přírodního dědictví, který se nachází na jeho území a odpovídá požadavkům na zahrnutí do seznamu uvedeného v odst. 2 tohoto článku. Tento soupis, který nebude považován za vyčerpávající, bude zahrnovat dokumentaci týkající se umístění tohoto vlastnictví a jeho významu.

2. Na základě soupisů předložených státy v souladu s odst. 1 Výbor založí, bude aktualizovat a publikovat pod názvem "Seznam světového dědictví" seznam vlastnictví tvořícího část kulturního a přírodního dědictví, jak je definováno v čl. 1 a 2 této Úmluvy, který považuje za vlastnictví mající výjimečnou světovou hodnotu dle takových kritérií, jaká stanoví. Aktualizovaný seznam bude rozepisován nejméně každé dva roky.

3. Zahrnutí vlastnictví do Seznamu světového dědictví vyžaduje souhlas dotyčného státu. Zahrnutí vlastnictví nacházejícího se na území, nad kterým si svrchovanou jurisdikci nárokuje více než jeden stát, v žádném případě nebude mít vliv na práva stran ve sporu.

4. Výbor založí, bude aktualizovat a publikovat, kdykoliv to budou okolnosti vyžadovat, pod názvem "Seznam světového dědictví v nebezpečí", seznam vlastnictví uvedeného v "Seznamu světového dědictví", na jehož zachování jsou potřebné větší operace a pro něž byla vyžádána pomoc dle této Úmluvy. Tento seznam bude obsahovat odhad nákladů na takovéto opatření. Do seznamu může být zahrnuto pouze takové vlastnictví, které tvoří součást kulturního a přírodního dědictví a hrozí mu závažné a zvláštní nebezpečí, jako je hrozba zničení vyvolaná zrychleným chátráním, rozsáhlými veřejnými či soukromými projekty rychlého urbanistického či turistického rozvoje; ničení vyvolané změnami v používání či vlastnictví půdy, velké změny, jejichž příčina je neznáma; opuštění z jakéhokoliv důvodu; vypuknutí či hrozba ozbrojeného konfliktu; kalamity a pohromy hroznivé požáry, zemětřesení a sesuvy půdy; sopečné erupce; změny hladiny vody, záplavy a přílivové vlny. Výbor může učinit kdykoliv, v případě naléhavé potřeby, nový záznam do "Seznamu světového dědictví v nebezpečí" a takovýto záznam okamžitě publikovat.

5. Výbor stanoví kritéria, na jejichž základě může být vlastnictví patřící ke kulturnímu či přírodnímu dědictví zahrnuto do jednoho ze seznamů uvedených v odst. 2 a 4 tohoto článku.

6. Před odmítnutím žádosti o zahrnutí do jednoho ze dvou seznamů uvedených v odst. 2 a 4 tohoto článku Výbor se poradí se smluvním státem, na jehož území se dotyčné kulturní či přírodní vlastnictví nachází.

7. Výbor bude, se souhlasem dotyčných států, koordinovat a podporovat studie a výzkum potřebný pro sestavení seznamů uvedených v odst. 2 a 4 tohoto článku.

Článek 12

Skutečnost, že vlastnictví patřící ke kulturnímu či přírodnímu dědictví nebylo zahrnuto do jednoho ze dvou seznamů zmíněných v odst. 2 a 4 článku 11, nebude v žádném případě vykládána tak, že nemá výjimečnou světovou hodnotu pro jiné účely než jsou ty, které vyplývají ze zahrnutí do těchto seznamů.

Článek 13

1. Výbor pro světové dědictví bude přijímat a studovat žádosti o mezinárodní pomoc sestavené smluvními státy, pokud jde o vlastnictví tvořící část kulturního a přírodního dědictví, které se nalézá na jejich území a je zahrnuto do seznamů uvedených v odst. 2 a 4 čl. 11 nebo je vhodné pro zařazení do těchto seznamů. Účelem takovýchto žádostí může být zabezpečení ochrany, zachování, prezentování či obnova takového vlastnictví.

2. Žádosti o mezinárodní pomoc dle odst. 1 tohoto článku se rovněž mohou týkat určení kulturního či přírodního vlastnictví definovaného v článku 1 a 2, pokud předběžné výzkumy ukázaly, že další zkoumání by bylo oprávněné.

3. Výbor rozhodne o akcích, jež mají být podniknuty ve věci těchto žádostí, tam, kde je to odpovídající, stanoví povahu a rozsah své pomoci a dá souhlas, aby jeho jménem byly s dotýčnou vládou uzavřeny potřebné dohody.

4. Výbor stanoví pořadí priorit pro své operace. Při tom bude mít na paměti, jaký význam má pro světové kulturní a přírodní dědictví vlastnictví požadující ochranu, potřebu poskytnout mezinárodní pomoc vlastnictví, který je nejrepresentativnější z hlediska přírodního životního prostředí či génia a dějin národů světa, naléhavost práce, jež má být vykonána, zdroje, které má k dispozici stát, na jehož území se ohrožené vlastnictví nalézá, a zejména rozsah, po který jsou schopny takovéto vlastnictví zabezpečit vlastními prostředky.

5. Výbor sestaví, bude aktualizovat a publikovat seznam objektů, kterým byla poskytnuta mezinárodní pomoc.

6. Výbor bude rozhodovat o použití zdrojů Fondu vytvořeného dle článku 15 této Úmluvy. Bude hledat způsoby, jak tyto zdroje rozmnožit a za tím účelem podnikne prospěšné kroky.

7. Výbor bude spolupracovat s mezinárodními a národními vládními a nevládními organizacemi sledujícími podobné cíle jako tato Úmluva. Za účelem plnění svých programů a projektů se Výbor může obracet na takovéto organizace, zejména na Mezinárodní středisko pro výzkum zachování a obnovy kulturního vlastnictví (Římské středisko), Mezinárodní radu pro památkovou péči (ICOMOS) a Mezinárodní svaz pro zachování přírody a přírodních zdrojů (IUCN), jakož i veřejné a soukromé orgány a jednotlivce.

8. Rozhodnutí Výboru budou přijímána dvoutřetinovou většinou členů přítomných a hlasujících. Většina členů Výboru bude tvořit kvorum.

Článek 14

1. Výboru pro světové dědictví bude pomáhat sekretariát jmenovaný generálním ředitelem UNESCO.

2. Generální ředitel UNESCO bude, využívaje v maximální možné míře služeb Mezinárodního střediska pro výzkum zachování a obnovy kulturního vlastnictví (Římského střediska), Mezinárodní rady pro památkovou péči (ICOMOS) a Mezinárodního svazu pro zachování přírody a přírodních zdrojů (IUCN) v oblastech daných jejich kompetencí a schopnostmi, připravovat dokumentaci Výboru a program jeho zasedání a bude zodpovídat za plnění jeho rozhodnutí.

IV. Fond na ochranu světového kulturního a přírodního dědictví

Článek 15

1. Tímto se vytváří Fond na ochranu světového kulturního a přírodního dědictví výjimečně světové hodnoty, nazývaný "fond světového dědictví".

2. Fond založí v souladu s ustanoveními finančních pravidel UNESCO depozitní fond.

3. Zdroje Fondu budou tvořit:

- a) povinné a dobrovolné příspěvky smluvních států,
- b) příspěvky, dary nebo odkazy, jež mohou poskytnout:

- i) jiné státy;
- ii) UNESCO, jiné organizace v rámci systému OSN, zejména UNDP či jiné mezivládní organizace; iii) veřejné či soukromé orgány nebo jednotlivci;

c) jakékoliv úroky připadající na zdroje Fondu;

d) fondy vzniklé sbírkami a příjmy z akcí organizovaných ve prospěch Fondu; a

e) veškeré další zdroje, jež jsou v souladu s předpisy Fondu, jak jsou navrženy Výborem pro světové dědictví.

4. Příspěvky do Fondu a jiné formy pomoci dané k dispozici Výboru mohou být použity pouze na takové účely, jaké určí Výbor. Výbor může přijmout příspěvky, jež mají být použity pouze na určitý program či projekt, za předpokladu, že Výbor rozhodne o realizaci takovéhoho programu či projektu. Žádné politické podmínky nesmějí být spojeny s příspěvkem poskytovanými Fondu.

Článek 16

1. Bez újmy doplňkovým dobrovolným příspěvkům smluvní státy se zavazují, že budou platit pravidelně, každé dva roky, do Fondu světového dědictví příspěvky, jejichž výše, ve formě jednotné procentní sazby aplikované pro všechny státy, bude stanovena valným shromážděním smluvních států této Úmluvy, které se sejdou v průběhu zasedání generální konference UNESCO. Toto rozhodnutí valného shromáždění vyžaduje většinu přítomných a hlasujících smluvních stran, které neučinily prohlášení podle odst. 2 tohoto článku. Povinný příspěvek států stran Úmluvy v žádném případě nepřekročí 1 % příspěvku do řádného rozpočtu UNESCO.

2. Každý stát zmíněný v článku 31 nebo 32 této Úmluvy však může, v době ukládání své ratifikační listiny, listiny o přijetí či přistoupení, prohlásit, že nebude vázán ustanoveními odst. 1 tohoto článku.

3. Smluvní stát Úmluvy, který učinil prohlášení zmíněné v odstavci 2 tohoto článku, může uvedené prohlášení kdykoliv odvolat formou oznámení generálnímu řediteli UNESCO. Odvolání prohlášení však nenabude platnosti, pokud jde o povinný příspěvek splatný tímto státem do data následujícího valného shromáždění států stran Úmluvy.

4. Za účelem efektivního plánování své činnosti Výborem budou Smluvní státy, které učinily prohlášení v souladu s odst. 2 tohoto článku, platit své příspěvky pravidelně nejméně každé dva roky, a neměly by být nižší než příspěvky, které by měly zaplatit, kdyby byly vázány ustanoveními odst. 1 tohoto článku.

5. Smluvní stát, který se opoždí s placením svého povinného či dobrovolného příspěvku za běžný rok a bezprostředně předcházející kalendářní rok, nebude zvolen za člena Výboru pro světové dědictví; toto ustanovení se nebude vztahovat na první volby.

Funkční období každého takového státu, který je již členem Výboru, skončí v době voleb stanovených v čl. 8 odst. 1 této Úmluvy.

Článek 17

Smluvní státy budou posuzovat či podporovat zakládání národních veřejných a soukromých nadací či sdružené, jejichž cílem je stimulovat poskytování darů na ochranu kulturního a přírodního dědictví, jak je definováno v článku 1 a 2 této Úmluvy.

Článek 18

Smluvní státy budou poskytovat svoji pomoc mezinárodním kampaním na vytváření fondů organizovaných pro Fond světového dědictví pod záštitou UNESCO. Budou usnadňovat sbírky pořádané za tímto účelem orgány zmíněnými v odst. 3 článku 15.

V. Podmínky a opatření pro mezinárodní pomoc

Článek 19

Každý smluvní stát může požádat o mezinárodní pomoc pro vlastnictví tvořící součást kulturního a přírodního dědictví výjimečné světové hodnoty nacházejícího se na jeho území. Spolu se svou žádostí předloží informace a dokumentaci v souladu s čl. 21, jakou má k dispozici a která umožní Výboru přijmout rozhodnutí.

Článek 20

V souladu s ustanovením odst. 2 článku 13 písm. c), článku 22 a článku 23 může být mezinárodní pomoc stanovená touto Úmluvou poskytnuta pouze v případě vlastnictví tvořícího součást kulturního a přírodního dědictví, u něž Výbor pro světové dědictví rozhodl, nebo může rozhodnout, že bude zahrnuto do jednoho ze seznamů uvedených v odst. 2 a 4 článku 11.

Článek 21

1. Výbor pro světové dědictví stanoví postup, na jehož základě budou žádosti o mezinárodní pomoc posuzovány, přesně určí obsah žádosti, která by měla definovat uvažované opatření, nezbytnou práci, očekávané náklady na tuto operaci, stupeň naléhavosti a důvody, proč zdroje státu žádajícího o pomoc nedovolují pokrýt všechny náklady. Takovéto žádosti musí být, pokaždé, kdy je to možné, podpořeny zprávami expertů.

2. Žádosti z důvodů pohrom či přírodních kalamit by měly být kvůli naléhavosti práce, již mohou zahrnovat, Výborem projednány přednostně, Výbor by pro takového nepředvídané události měl mít rezervní fond.

3. Před tím, než dospěje k rozhodnutí, provede Výbor takové průzkumy a konzultace, jež považuje za potřebné.

Článek 22

Pomoc poskytovaná Výborem pro světové dědictví může zahrnovat následující formy:

- a) výzkumy týkající se uměleckých, vědeckých a technických problémů vyplývajících z ochrany, zachování, prezentování a obnovy kulturního a přírodního dědictví, jak je zakotveno v odst. 2 a 4 článku 11 této Úmluvy;
- b) ustanovení expertů, techniků a zkušených pracovníků, aby bylo zajištěno správné provedení prací;
- c) školení pracovníků a specialistů na všech úrovních v oblasti označení, ochrany, zachování, prezentování a obnovy kulturního a přírodního dědictví;
- d) dodání zařízení, které dotyčný stát nevlastní nebo nemůže získat;
- e) půjčky s nízkým úrokem nebo bezúročné půjčky splatné na dlouhodobém základě;
- f) poskytnutí, ve výjimečných případech a ze zvláštních důvodů, nenávratných příspěvků.

Článek 23

Výbor pro světové dědictví může rovněž poskytnout mezinárodní pomoc národním nebo regionálním střediskům pro školení pracovníků a specialistů na všech úrovních v oblasti označování, ochrany, zachování, prezentování a obnovy kulturního a přírodního dědictví.

Článek 24

Podrobné vědecké, ekonomické a technické studie budou předcházet rozsáhlé mezinárodní pomoci. Tyto studie navrhnou nejmodernější techniku pro zachování, prezentování a obnovu přírodního a kulturního dědictví a budou v souladu s cíli této Úmluvy. Výzkumy budou rovněž hledat způsoby racionálního využití zdrojů, které má k dispozici dotyčný stát.

Článek 25

Jako všeobecné pravidlo bude platit, že mezinárodní společenství bude hradit pouze část nákladů na potřebné práce. Vklad státu těžícího z mezinárodní pomoci bude tvořit podstatný díl zdrojů věnovaných na každý program či projekt, ledaže by mu to jeho zdroje nedovolovaly.

Článek 26

Výbor pro světové dědictví a přijímající stát stanoví v dohodě, kterou uzavřou, podmínky, za nichž se bude program či projekt, na nějž se poskytuje mezinárodní pomoc dle této Úmluvy, realizovat. Zodpovědnost státu přijímajícího takovou mezinárodní pomoc bude pokračovat při dodržení podmínek stanovených v dohodě v ochraně, zachování a prezentování vlastnictví, které bylo takto zajištěno.

VI. Vzdělávací programy

Článek 27

1. Smluvní státy budou usilovat všemi odpovídajícími prostředky a zejména prostřednictvím vzdělávacích a informačních programů o to, aby jejich národy ve stále větší míře oceňovaly a respektovaly kulturní a přírodní dědictví definované v čl. 1 a 2 Úmluvy.
2. Smluvní státy se zavazují, že budou široce informovat veřejnost o nebezpečích, jež ohrožují toto dědictví, a o akcích uskutečňovaných na základě této Úmluvy.

Článek 28

Smluvní státy, které přijmou mezinárodní pomoc dle Úmluvy, přijmou odpovídající opatření k tomu, aby vešel ve známost význam vlastnictví, na který byla přijata pomoc, a úloha, již takováto pomoc sehrává.

VII. Zprávy

Článek 29

1. Smluvní státy budou informovat ve zprávách, které předloží generální konferenci UNESCO v termínu a způsobem, jaký tato stanoví, o právních a administrativních opatřeních, která přijaly, a o ostatních opatřeních, jež podnikly za účelem provádění této Úmluvy, spolu s podrobnostmi o zkušenostech, jež získaly v této oblasti.

2. Tyto zprávy budou dávány na vědomí Výboru pro světové dědictví.

3. Na každém řádném zasedání generální konference UNESCO bude Výbor předkládat zprávu o své činnosti.

VIII. Závěrečná ustanovení

Článek 30

Tato Úmluva je vyhotovena v arabštině, angličtině, francouzštině, ruštině a španělštině, přičemž všech pět znění má stejnou platnost.

Článek 31

1. Tato Úmluva podléhá ratifikaci či přijetí členskými státy UNESCO v souladu s jejich příslušnými ústavními postupy.

2. Ratifikační listiny či listiny o přijetí budou uloženy u generálního ředitele UNESCO.

Článek 32

1. Tato Úmluva bude otevřena k přístupu všem státům, jež nejsou členy UNESCO a které generální konference Organizace vyzve k přístupu.

2. Přístup vstoupí v platnost uložením listiny o přístupu u generálního ředitele UNESCO.

Článek 33

Tato Úmluva vstoupí v platnost tři měsíce po uložení dvacáté ratifikační listiny, listiny o přijetí či přístupu, avšak pouze pro ty státy, které svoje ratifikační listiny, listiny o přijetí či přístupu uložily k tomuto datu nebo před ním. Pro každý jiný stát vstoupí v platnost tři měsíce po uložení jeho ratifikační listiny, listiny o přijetí či přístupu.

Článek 34

Následující ustanovení budou platit pro ty smluvní státy, které mají federální nebo necentralistický ústavní systém:

- a) pokud jde o ustanovení této Úmluvy, jejichž plnění spadá do jurisdikce federální nebo centrální legislativní síly, budou závazky federální nebo centrální vlády stejné jako pro smluvní státy, které nejsou federálními státy;
- b) pokud jde o ustanovení této Úmluvy, jejichž plnění spadá do jurisdikce jednotlivých dílčích států, zemí, provincií nebo kantonů, jež nejsou vázány ústavním systémem federace k přijetí legislativních opatření, bude federální vláda informovat příslušné orgány takovýchto států, zemí, provincií nebo kantonů o uvedených opatřeních spolu se svým doporučením k jejich přijetí.

Článek 35

1. Každý smluvní stát může Úmluvu vypovědět.

2. Výpověď bude oznámena písemně listinou uloženou u generálního ředitele UNESCO.

3. Výpověď vstoupí v platnost dvanáct měsíců po přijetí výpovědní listiny a nebude mít vliv na finanční závazky vypovídající státu do data, k němuž výpověď nabude platnost.

Článek 36

Generální ředitel UNESCO bude informovat členské státy Organizace, státy, které nejsou členy Organizace, uvedené v čl. 32, jakož i OSN o uložení všech ratifikačních listin, listin o přijetí nebo přístupu uvedených v čl. 31 a 32, jakož i o výpovědích Úmluvy uvedených v čl. 35.

Článek 37

1. Tato Úmluva může být změna generální konferencí UNESCO. Jakákoliv změna však bude závazná pouze pro ty státy, které se stanou stranami změněné Úmluvy.

2. Pokud by generální konference přijala novou Úmluvu měnící celou tuto Úmluvu nebo její část, pak, pokud nová Úmluva nestanoví jinak, tato Úmluva přestává být otevřena pro ratifikaci, přijetí či přístup od data, kdy nová změněná Úmluva vstoupí v platnost.

Článek 38

V souladu s čl. 102 Charty OSN bude tato Úmluva na žádost generální ředitele UNESCO registrována v sekretariátu OSN

Dáno v Paříži tohoto dvacátého třetího dne listopadu 1972, ve dvou původních vyhotoveních nesoucích podpis předsedy sedmnáctého zasedání generální konference UNESCO a jejichž potvrzené ověřené kopie budou zaslány všem státům uvedeným v čl. 31 a 32, jakož i OSN. Výše uvedené je původním textem Doporučení řádně přijatého generální konference UNESCO na jejím sedmnáctém zasedání, které se konalo v Paříži a bylo prohlášeno za ukončené dvacátého prvního dne listopadu 1972. Na důkaz čehož jsme připojili své podpisy tohoto dvacátého prvního dne listopadu 1972.

**předseda generální konference
generální ředitel**